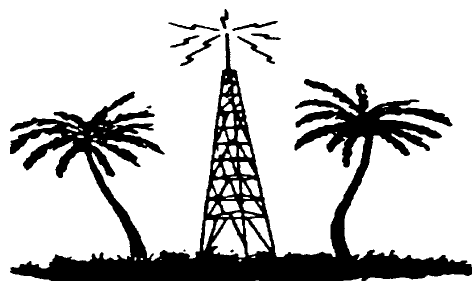

América

Latina

Øyvind Kolobekken, Hagegata 41, 0653 OSLO

FINNES DET NOEN SOM FORTSATT husker Rurrenabaque? Denne lille jungelbyen ved elva Beni nord i Bolivia. Hvordan det ligger an med byens radiostasjon, Radio Dos de Febrero i dag veit jeg ikke, men jeg minnes en tid for mange lange år siden da det ble lagt ned en betydelig innsats for å logge den. Frekvensen var 5505 kHz og jobben var vrien. Den ble da rapportert etter hvert, og i de følgende år ble også ett par påminnelser sendt til Rurrenabaque. Men var det bryet verdt? Noe svar så jeg aldri.

Her forleden traff jeg på byen igjen, om enn i en helt annen sammenheng. Siste nummer av National Geographic bringer en spennende artikkel om den gedigne Madidi Nasjonalpark som befinner seg i den gudsforsatte nordlige delen av Bolivia.

Parken som ble etablert i 1995, men som foreløpig er overraskende lite kjent, innebefatter et biologisk mangfold som sies å være helt enestående. Madidi dekker et område på flere titalls tusen kvadratkilometer, men bortsett fra noen begrensede indianerbosetninger finnes det få mennesker her.

Om man ser bort fra krypskyttere og de som på ulovlig vis hogger tropisk tømmer da. Bolivia er et lutfattig land og midlene til oppsyn og vakt hold står på ingen måte i forhold til behovet.

Det er forventninger til at Madidi vil gi store inntekter gjennom satsing på økoturisme, men dette krever også investeringer. Slik det er i dag finnes det praktisk talt ikke fasiliteter til å motta en eneste turist. Og i horisonten er skyene mørke og truende. Kanskje blir parken rasert allerede før den er kommet ordentlig i gang.

Det er nå blitt kjent at det finnes planer om å bygge et svært vannkraftverk ved å demme opp Río Beni. En stor og viktig del av parken vil dermed bli lagt under vann. Vår by Rurrenabaque ligger ved den sørøstligste grensa til nasjonalparken, og det er bare noen få kilometer ovenfor byen at denne demningen er planlagt bygget. Miljøvernerne er i harnisk, men Bolivia trenger sårt til inntekter, og gode penger kan det bli ved å eksportere elektrisk kraft til Brasil.

Kanskje står Rurrenabaque på terskelen til å bli en skikkelig boomtown?

NYHETER

4052.5 kHz Radio Verdad, Chiquimula, Guatemala. Først hørt av amerikanske Glenn Hauser. Den bør være mulig å logge her i landet også denne. Hvem blir først?

Rapporten sendes til Radio Verdad, Apartado Postal 5, Chiquimula. GUATEMALA.

4800.5 kHz Meksikanske **XERTA** skal være reaktivisert her.

5300 kHz Radio Superior heter en ny peruaner som har tilholdssted i San Martin i dpto. La Libertad.

Til opplysning kommer ovenstående nyheter fra Hard-Core-DX.

Som tilfellet var i både januar- og februar-utgaven er det TBV som står for underholdningen i denne månedens LA-spalte også.

Tredje kapittel av hans begivenhetsrike latinamerikanske reise følger her. Og hvorfor ikke like godt starte opp i Bolivia?

Denne våren hører du den på 4796.5 kHz under navnet Radio Mallku. I fjor på denne tiden var det **Radio A.N.D.E.S.** og frekvensen var da 4777.5. Det er sistnevnte jeg skal omtale her. Den ble drevet av Federación Regional Unica de Trabajadores Campesinos del Altiplano Sud.

"FRUTCAS", altså en organisasjon for bønderne i det sydlige høylandsområdet i Bolivia. **A.N.D.E.S.** er initialene til de fem sydøstligste provinsene i Potosi: "**A**" for Antonio Quijarra, "**N**" for Nor Lipez, "**D**", Daniel Campos, "**E**", Enrique Baldiviezo og "**S**" for Sud Lipez. Nå har du forklaringen på hva A.N.D.E.S betyr.

Jeg hørte den ved flere anledninger i tiden etter at Gabon hadde tatt kvelden, men svaret satt langt inne. WRH'n har gjennom flere år operert med en ganske misvisende adresse og jeg lyktes først da jeg sendte brevet til Casilla 16, Uyuni, Departamento Potosi.

Nå er altså navnet blitt til Radio Mallku, men ifølge en verifikasjon mottatt i Sverige er adressen den samme. Stasjonen høres ofte med brukbar kvalitet på 4796.5 kHz.

Det var i 1996 vi for første gang hørte om **HRMI La Voz de Misiones Internacionales**, "**Radio Mi**" fra Comayaguela i Honduras. Frekvensen ble oppgitt til å være 5980 kHz, en relativt grei QRG for den som ønsket å følge utviklingen.

Jeg, og mange med meg, hadde frekvensen under stadig overvåking, men det tok sin tid før dette førte til noe resultat. Det var først i slutten av mai 1999 jeg registrerte at det var noe på frekvensen. Dette "noe" var imidlertid så svakt at jeg ikke uten videre kunne slå fast at det var en radiostasjon. Utover i juni registrerte jeg enkelte morgener en bærebølge og svak modulasjon. Det skulle drøye helt til 8. juli før det ble full klaff. Omkring 0200 kunne jeg da med brukbar styrke lytte til et religiøst program på spansk, og et fullgodt ID fikk jeg også med.

Det ble avsendt rapport til adressen i Comayaguela, men noe svar derfra kom aldri. Ettersom "Radio Mi" styres fra USA sendte jeg en kopi av rapporten til IMF World Missions i California, og en grei verifikasjon ble resultatet av henvendelsen. Sendereffekten blir oppgitt til sparsommelige 360 watt. Dette er nok forklaringen på hvorfor den er så vanskelig å logge til tross for den gunstige frekvensen.

LA VOZ de MISIONES INTERNACIONALES
de
CENTRO AMERICA
The Voice of IMF World Missions
from
TEGUCIGALPA, HONDURAS

HRMI
1480 Khz MW 5890 Khz SW

This confirms your reception report of 8-13 July 1999

Time	5890 KHz	360 W
	Freq.	Output Power

James K. ...
Director

Full Gospel Radio From Central America.

I brevet antydes det også at effekten på 5980 kHz om kort tid skal økes til 5 kW. I tillegg er det planer om 10 kW sendere i 31 og 25 mb.

Hører du "Radio Mi" nå til sommeren kan du sende rapporten til: IMF World Missions, P.O. Box 6321, San Bernardino CA 92412, USA. Husk svarporto!

I fjor sommer var **Radio Familia** i Talca, Chile en dominerende stasjon på 1570 kHz. Førstemann på denne var Ole Forr. I "MW Gold Rush" kunne jeg lese at han strevde med en Oid på 1570. Dette var i midten av mai. Jeg for min del hørte den første gang den 20. juni. De sendte da et tangoprogram som henledet oppmerksomheten min mot Argentina, men med god hjelp fra andre DX-ere ble jeg ledet inn på den rette sti. ID "Radio Familia de Maule" viser til elven Río Maule som renner gjennom området.

Til de som ikke måtte vite det er Región de Maule "Tierra de vinas", så neste gang du kjøper en flaske chilensk vin er den kanskje tappet et sted i denne regionen.

Radio Familia sender med 10 kW og jeg antar at vi har den her igjen når nettene blir lyse. Forsøk adressen Casilla 516, Talca, Chile.

RADIO FAMILIA
VOZ DE LA REGION

Det var dagens TBV det. Veteranen fra Mysen har i anledning århundreskiftet **THOSE WERE THE DAYS.....**

Mitt første bekjentskap i Latin-Amerika ble HCJB. På den tiden var det bare HCJB i Ecuador og argentinske SIRA som sendte internasjonalt fra dette kontinentet. Året var 1951 og radiomottakerne vi da hadde var ganske primitive i forhold til det vi er utstyrt med i dag. Det å finne frem til en stasjon var ganske annerledes krevende enn hva tilfellet er nå. Skalaen var enten avlang eller formet som en halvsirkel, og med en viser som satt løst på en aksling.

En skalalengde dekket vanligvis hele kortbølgen fra 6 og opp til 30 MHz. Tropebåndene var som regel fraværende. Skalaviseren var på tykkelse med en fyrstikk og det skulle en god porsjon balansekunst til for å finne frem på båndene. Mottakerne hadde også en lei tendens til å drive i frekvens ettersom radiatorerne varmet opp innmaten.

Etter krigen var det mange som begynte å produsere radiomottakere. Behovet var stort, og alt det var lyd i ble solgt. I Askim, der jeg bodde i min barndom, ble den lokale varianten "Largo" produsert. For øvrig et nokså kortvarig eventyr.

Etter at boomen tok slutt var det noen som overlevde, og best kjent er vel Tandberg og Radionette. Norskproduserte mottakere hadde gode egenskaper siden det var tatt hensyn til lokale forhold. Det var langt mellom senderne, noe som krevde god følsomhet. Jeg kikket i WRH'n for 1959 og fant at det i Norge på den tiden var 30 mellombølgesendere med effekter fra 25 watt til 100 kW. Det var også spredning via det elektriske nettet i syv områder, noe som omtales som Rediffusion. Dette ble benyttet der det var svært vanskelig å nå frem med trådløse signaler.

Min første heleide radiomottaker ble innkjøpt på høsten i 1951. Den kostet den nette sum av 275 kroner, noe som på den tiden var en anselig sum. To års sommerjobb på et gartneri lå bak anskaffelsen, en "Radionette Solist 2". Forskjellen fra modell 1 var at jeg fikk med fiskeribølge og "trolløye". Over og

også vendt blikket mot fortiden. Til det tidlige femtital og starten på en lang og fremgangsrik karriere som DX'er. Det var slik det hele begynte:

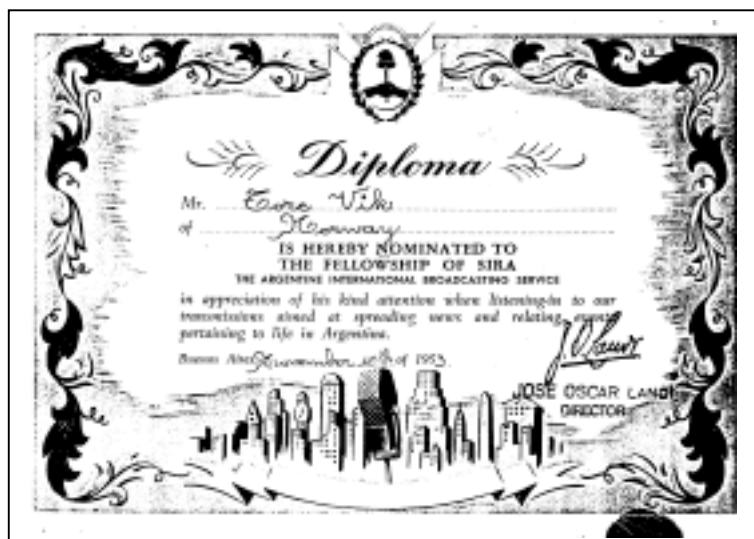
ut med hodetelefoner og krystallapparater hvor jeg ikke hørte annet enn NRK fra Tryvann, SR Motala og på gode dager også BBC Droitwich. Inn kom nå AFN i Tyskland, Radio Luxembourg og andre som hadde programmer som passet en 14-åring bedre enn NRK.

I 1951 fikk jeg Aftenpostens Hobbybok til julepresang og en artikkel der av Arne Halvorsen om DX-ing fenget interessen. Og dermed var det egentlig gjort.

Jeg sendte bl.a. rapport til Radio Australia hvor jeg ble presentert i "Mailbox" med påfølgende omtale i lokalpressen.

Dette var tiden hvor DX-ing var på topp. Det fantes tusener av utøvere, spesielt i Sverige, hvor "Teknik Før Alla" og "Teknikens Värld" hadde DX-klubber som gratis videresendte rapporter til stasjoner rundt om i verden.

Interessen for hva som skjedde utenfor vårt eget land var stor og det var norske sendinger å høre fra bl.a. BBC, Radio Canada, WRUL (Boston) og Radio Moskva. Og den siste

tirsdagen i måneden fra Radio Republik Indonesia.

La meg i tillegg nevne at kortbølgesendingene fra Norge ble releet via en sender på Falklandsøyene med tanke på hvalfangerne i Sørishavet.

Fra Latin-Amerika var det to stasjoner som var spesielle i så måte at de sendte internasjonale programmer i kortbølgen. **HCJB, La Voz de los Andes** hadde allerede på den tiden sendinger på svensk, og disse kunne høres med god kvalitet på de høyere frekvensene. Den andre var **SIRA. Servicio Internacional Radio Argentina**. De hadde sendinger på engelsk tre ganger pr. dag, og husker jeg ikke helt feil også innslag på svensk fra tid til annen. Sendingene rettet mot Europa gikk fra 20 til 21 og frekvensen som ble brukt på våren 1953 var 11880 kHz.

Dette var på den tiden da Juan Peron regjerte i Argentina. Jeg har blant verifikasjonene mine et "Diploma" fra SIRA datert november 1953.

Mitt tredje bekjentskap fra denne delen av verden ble brasilianske **Radio Bandeirantes**. Jeg hørte den på 11925 kHz og verifikasjonen er datert mars 1954.

Dette ble mitt siste QSL fra denne perioden. Fra og med julen 1954 og fire år fremover ble det skolegang på Jørstadmoen. Først vinteren 1958 kom jeg ved en tilfeldighet tilbake til DX-ingen da jeg bestilte en radiobok fra American Radio Relay League (ARRL) og fikk WRH i stedet.

Tore B. Vik

Radio Bandeirantes lever i beste velgående, SIRA er blitt til RAE og HCJB har erstattet sine svenske sendinger med skarpslipte sparekniver. Men norskspråklige sendinger fra Jakarta må da ha vært et drøyt stykke??

Jeg regner med at Tore vil bidra med noen høydepunkter fra det glade sekstitallet også.

Påska er sein i år. Ja, så sein er den at mulighetene så absolutt er tilstede for å treffe på LA-conds. Den katolske kirken står sterkt i Latin-Amerika og La Semana Santa er den viktigste høytiden. Dette pleier å gjenspeile seg i eteren også. Jeg tør ikke å love noe som helst, men trolig vil det være en tabbe å ikke satse på en våkenatt eller to i løpet av helga.

God påske!

73de Øyvind